

Hatodik évfolyam

Magyar nyelv:

A beszédhelyzethez (címezett, szándék, tartalom) és a nyelvi illem alapvető szabályaihoz alkalmazkodó beszédmód a kommunikáció iskolai és gyakorlati helyzeteiben. Különböző témájú és műfajú szövegek értő olvasása, értelmes felolvasása. Jól olvasható írás, az írásos szöveg rendezett elhelyezése. Elbeszélés, leírás, jellemzés, beszámoló készítése személyes élmény alapján. Szövegben az alapszófajok felismerése, megnevezése (ige, főnév, melléknév, számnév, névmások: személyes névmás, birtokos névmás, kérdő névmás, mutató névmás). Jártasság a korosztály számára készült lexikonok használatában.

Magyar irodalom:

Különböző témájú és műfajú szövegek értő olvasása, értelmes felolvasása. Olvasmánytartalmak összefüggő ismertetése az időrend, az ok-okozati összefüggések bemutatásával, a műfaj és a téma megállapítása. Rövid tárgyyszerű beszámoló a feldolgozott művekről: szerző, cím, téma, műfaj. Az epikai művekről néhány fontos adat megnevezése: a helyzet, a helyszín, a szereplők, a főhős életútjának állomásai, a cselekmény menete. Lírai művek formanyelvének (verselés, képiség) felismerése. Jól olvasható írás, az írásos szöveg rendezett elhelyezése. Elbeszélés, leírás, jellemzés, beszámoló készítése megbeszélte olvasmányok alapján. A személyes élmény néhány mondatos megfogalmazása az olvasott irodalmi művek szereplőinek jellemével, a műben megjelenített élethelyzetekkel, érzelmekkel kapcsolatban.

Angol nyelv:

A tanuló egyszerű hangzó szövegekből kiszűri a lényegét és néhány konkrét információt. Válaszol a hozzá intézett kérdésekre, sikeresen vesz részt rövid beszélgetésekben. Egyre bővülő szókincs, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazva rövid történetet mesél el, valamint leírást ad saját magáról és közvetlen környezetéről. Megért ismerős témákról írt rövid szövegeket, különböző típusú, egyszerű írott szövegekben megtalálja a fontos információkat. Összefüggő mondatokat, rövid szöveget ír hétköznapi, őt érintő témákról.

Német nyelv:

A tanuló egyszerű hangzó szövegekből kiszűri a lényegét és néhány konkrét információt. Válaszol a hozzá intézett kérdésekre, sikeresen vesz részt rövid beszélgetésekben. Egyre bővülő szókincs, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazva rövid történetet mesél el, valamint leírást ad saját magáról és közvetlen környezetéről. Megért ismerős témákról írt rövid szövegeket, különböző típusú, egyszerű írott szövegekben megtalálja a fontos információkat. Összefüggő mondatokat, rövid szöveget ír hétköznapi, őt érintő témákról.

Matematika:

Tudja a négy alapműveletet elvégezni (írásban vagy zsebszámológéppel) bármilyen alakú racionális számmal, az eredmény előzetes becslésével. Ismerje az osztó, többszörös fogalmát, tudja két szám közös osztóit és néhány közös többszörösét megkeresni egyszerű esetekben. Tudja értelmezni a pozitív egész kitevőjű hatványt, értékét meghatározni. Ismerje az 1-nél nagyobb számok normálalakját, legyen képes felírni azokat. Ismerje a négyzetgyök fogalmát, tudja 1 és 100 közé eső szám négyzetgyökét zsebszámológép segítségével meghatározni. Legyen képes eldönteni ismert halmaz elemeiről, hogy igaz-e egy nyitott mondatot.

Ismerje fel az egyenes és fordított arányossági egyszerű feladatokat, tudja következtetéssel megoldani. Tudja a százaléérték, az alap és százalékláb kiszámítását. Tudjon egyszerű algebrai kifejezéseket értelmezni, helyettesítési értékét kiszámítani. Tudjon megoldani elsőfokú egyenleteket, tudja az eredményt ellenőrizni. Legyen képes egyszerű szöveges feladatokat egyenlettel megoldani. Tudjon táblázatot kitölteni adott szabály alapján. Tudja megrajzolni táblázattal vagy formulával adott lineáris függvény grafikonját. Tudja a hosszúság, tömeg, űrtartalom, terület, térfogat mértékegységeit átváltani a törtekről, tizedestörtekről tanultak alkalmazásával. Ismerje a háromszög területének kiszámítási módját. Tudja a kör kerületét és területét kiszámolni. Ismerje az egyenes hasáb hálóját. Ismerje fel a tengelyesen és középpontosan szimmetrikus alakzatokat. Tudja megszerkeszteni háromszög és négyszög tengelyes és középpontos tükörképét. Ismerje fel a speciális háromszögek tulajdonságait, tudjon háromszöget szerkeszteni a legegyszerűbb esetekben. Ismerje Pitagorasz tételét, tudja felhasználni egyszerű feladatokban. Ismerje a deltoid, trapéz, paralelogramma, rombusz, téglalap, négyzet fogalmát, legfontosabb tulajdonságait. Tudja meghatározni a háromszög és négyszög belső szögeinek összegét. Tudja a hasonlóságról tanultakat alkalmazni alaprajzok, térképek értelmezésében. Ismerje az eltolás, tengelyes tükrözés, középpontos tükrözés fogalmát, alapvető tulajdonságait.

Etika:

Értelmezi a szabadság és az önkorlátozás, a tolerancia és a szeretet megjelenését és határait egyéni élethelyzeteiben; Azonosítja a valós és a virtuális térben történő zaklatások különböző fokozatait és módjait, van terve a zaklatások elkerülésére és kivédésére; tudja, hogy hová fordulhat segítségért; Fizikai vagy digitális környezetben információt gyűjt és megosztja tudását a sport, tudomány, technika, művészetek vagy a közélet területén a magyar nemzet vagy Európa kultúráját meghatározó kiemelkedő személyiségekről és tevékenységükről; Ismeri a nemzeti identitást meghatározó kulturális értékeket, és indokolja, hogy miért fontos ezek megőrzése; Azonosítja a nemzeti és európai értékek közös jellemzőit, az európai kulturális szemlélet meghatározó elemeit. Folyamatosan frissíti az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatásaival kapcsolatos ismereteit fizikai és digitális környezetben, felelősségteljes szemlélettel vizsgálja a technikai fejlődés lehetőségeit; Megismeri a természeti erőforrások felhasználására, a környezetszennyezésre, a globális és társadalmi egyenlőtlenségek problémájára vonatkozó etikai felvetéseket; Feltárja, hogy az Európa vallási arculatát meghatározó egyházak tevékenysége, szokás- vagy értékrendje milyen módon jelenik meg a társadalomban; Feltárja, hogyan jelennek meg a hétköznapok során a tárgyalt világvallásoknak az emberi életre vonatkozó erkölcsi tanításai; Értelmezi a szeretetnek, az élet tisztelete elvének a kultúrára gyakorolt hatását; Értelmezi az egyes egyházak ünnepköréhez kapcsolódó alapvető vallási, kulturális eseményeket és a hozzájuk kapcsolódó bibliai (Ó és Új Szövetségbeli) szövegekre támaszkodó történeteket; Összekapcsolja az egyes egyházak, vallások ünnepköreit és a hozzájuk tartozó jelképeket, szokásokat, néphagyományokat; A zsidó és keresztény bibliai történetekben, kulturálisan hagyományozott történetekben megnyilvánuló igazságos és megbocsátó magatartásra saját életéből példákat hoz; A saját életét meghatározó világnézeti elkötelezettség birtokában alkalmazza a kölcsönös tolerancia elveit.

Történelem:

Tudjon a tanuló önállóan vázlatot, beszámolót készíteni. Tudjon a tanuló egyszerű táblázatokat, grafikonokat, diagramokat (kör és oszlop) értelmezni. Tudja a tanuló a neves történelmi személyiségeket a megfelelő helyre tenni, cselekedeteiket, ha kell, tanári segítséggel pontosan jellemezni. Tudjon a tanuló térképeket összehasonlítani. Tudnia kell, hogy ki kinek volt a

kortársa. Tudja térképek alapján megállapítani (összehasonlítással), hogy azon területváltozás végbement-e vagy nem. Tudja térkép alapján megállapítani, hogy kik voltak a 19. századi Magyarország legnagyobb létszámú nemzetiségei, s hol, az ország melyik részén éltek. Tudjon a tanuló a források elemzése, képek, könyvek, fotók, prospektusok gyűjtése, múzeumlátogatás alapján tanári segítséggel következtetéseket levonni a forradalom és a szabadságharcról. Ismerje a korszak időbeli, térbeli jellemzőit. Tudjon a tanuló munkafüzeti feladatokat megoldani. Rajzkészítés a ruhákról, fegyverekről.

Természettudomány:

Értse az élő és élettelen természet elválaszthatatlanságát. A hétköznapi tapasztalható jelenségek, folyamatok értelmezéséhez mozgósítsa természettudományos ismereteit és képességeit. Ismerje fel szűkebb és tágabb környezetében az emberi tevékenység környezeti hatásait. Anyag- és energiatakarékos életvitelével, tudatos vásárlási szokásaival önmaga is járuljon hozzá a fenntartható fejlődéshez. Ismerje fel környezetében a leggyakrabban előforduló anyagokat, azok alapvető tulajdonságait és ezek jellemzési lehetőségeit, a legismertebb kölcsönhatásokat, ok-okozati kapcsolatokat. Tudja, hogy: az anyagnak két fajtája van (részecske szerkezetű és mező), ezeknek igen sok közös tulajdonsága van (kölcsönható képesség, tehetetlenség, gravitáló képesség stb.); Ismerje az erdő jellemző növényeit, állatait, tudja az erdei életközösséget jellemezni, táplálékláncokat összeállítani. Ismerje a mezők és szántóföldi területek jellemző növényeit, állatait, tudja az életközösségeket jellemezni, táplálékláncokat összeállítani. Ismerje a vizek és vízpartok jellemző növényeit, állatait, tudja az életközösséget jellemezni, táplálékláncokat összeállítani.

Természettudományi gyakorlat:

A tanuló Ismerje és tudja használni a méréshez használt eszközöket. A mérési hiba határon belül tudjon pontos mérési eredményeket meghatározni az esetleges eltérések okát elemezni. Mérés eredményeit tudja átlátható formában rendezni és értelmezni.

Ének – zene:

Legalább 10 tanult népdal (régi és új stílusú) vagy klasszikus műdal szép, kifejező éneklése egyénileg vagy csoportosan/zongorakísérettel. Szózat éneklése emlékezetből csoportosan vagy kísérettel. Ismert ritmuselemek adott metrumban való alkalmazása, hangoztatása. Pontozott ritmusok, tizenhatodok, szinkópa, triola felismerése, jelölése ismert zenei anyagban. Könnyű, ismert dallamok lejegyzése betűkottáról hangjegyekkel. Ötfokú és hétfokú dallamok éneklése szolmizálva kottából (2 dal). Nevezze meg a hangközöket: prím, szekund, terc, kvart, kvint, oktáv. Ismerje fel a módosítójeleket, előjegyzéseket, tudja hatásukat egy kereszt, egy b-ig dúrban, mollban. Hallás után ismerje fel a különböző előadásmódokat, dinamikai jelzéseket (parlando, rubato, tempo giusto, allegro). A karmester feladatának meghatározása, hangszerek felismerése. Jellegzetes hangszerek, hangszercsoportok kapcsolása a megismert népzenei és műzenei stílusokhoz/műfajokhoz. A zene keltette érzések, gondolatok megfogalmazása.

Hon-és népismeret:

A tanuló fel kell ismernie a népművészeti tárgyakat és motívumokat, a naptári év legfontosabb népszokásait. A szokások közül kiemelkednek a húsvéti és a karácsonyi ünnepekhez kötődő népszokások, amelyeket egy-egy dramatikus játék keretében ismerhetnek meg a tanulók. A megismeréshez elengedhetetlen a néprajzi kézikönyvek, kiadványok, múzeumok anyagának, fotók, filmek és egyébforrások ismerete. Legyen képes a tanuló arra,

hogy a múlt értékeit, társadalmi folyamatait összehasonlítsa a jelen hasonló értékeivel, társadalmi folyamataival!

Vizuális kultúra:

Tudja élményeit leegyszerűsítve ábrázolni, megjeleníteni. Eszközök tudatos megválasztása a munka során. Összetettebb természeti formákat tudjon látványszerűen ábrázolni. Koronként több alkotás felismerése és megnevezése, művészettörténeti példák elemzése megadott szempontok alapján.

Digitális kultúra:

Tudjon önállóan kommunikálni ismert programokkal. Segítséggel tudjon használni multimédiás oktatóprogramokat. Ismerje egy bemutatókészítő-program egyszerű lehetőségeit, tudjon rövid bemutatót készíteni. Legyen képes egy fejlesztőrendszer alapszintű használatára, ismerje az alaputasításokat. Legyen képes egy elektronikus levelezőrendszer önálló kezelésére. Legyen képes az interneten talált információk mentésére.

Technika és tervezés:

Tapasztalatok megfogalmazása a környezet elemeiről, állapotáról, a környezet átalakító tevékenység környezeti hatásainak felismerése, és az ezzel járó felelősség belátása. Tapasztalatok a tanórákon végzett munkatevékenységekről: a feladathoz kapcsolódó technológiák helyes alkalmazása, anyagok, eszközök választása, szakszerű, biztonságos használata. A műszaki kommunikáció alkalmazása. Az elkészült produktumok (ételek, tárgyak, modellek, termények) reális értékelése, a hibák felismerése, a javítás, fejlesztés lehetőségeinek meghatározása. Az ember közvetlen tárgyi környezetének megőrzésére, alakítására vonatkozó szükségletek felismerése, a tevékenységek és beavatkozások következményeinek helyes előzetes felismerése, az azzal járó felelősség belátása. A természeti és a tárgyi környezetben végzett tevékenységek biztonságos, környezettudatos, takarékos és célszerű megvalósítása. Elemi mezőgazdasági ismeretek elsajátítása, és jártasság azok gyakorlati alkalmazása terén. Az iskolakertben termesztett gyógy- és fűszernövények, szántóföldi növények ismerete. Környezetbarát védekezési módok (megelőzés és beavatkozás) a termesztési folyamat során megismert kór- és kárképek esetén. A társakkal történő együttműködés képességének fokozatos fejlődése.

Testnevelés:

A helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásai ismeretében önállóan is végez gimnasztikai gyakorlatokat. Együttműködik a rendgyakorlatok és a csoportos feladatok végrehajtásánál. A személyi és környezeti higiénia ismeretek elsajátítja. Futótechnikája – összefüggő cselekvéssor részeként – eltérést mutat a vágta- és a tartós futás közben; Magabiztosan tudja alkalmazni a távol- és magasugrás, valamint a kislabdahajítás – számára megfelelő – technikáit. Fejlődik a kondicionális képességek terén, különös tekintettel az aerob állóképességre-, valamint az alsó- és felső végtag dinamikus erejére. A tartós futás technikáját optimalizálja, és ehhez megfelelő sebességet választ. Segítségadással képes egy-egy általa kiválasztott tornaelem bemutatására és a tanult elemekből önállóan alkotott gyakorlatsor kivitelezésére. Törekszik a sportszerűsége, a szabálykövető magatartásra, a figyelmes és hatékony munkavégzésre. Jól, koordináltan végzi a választott sportjátékok tanult elemeit. A küzdő jellegű feladatokban életkorának megfelelő asszertivitást mutatva tudatosan és célszerűen alkalmazza a támadó és védő szerepeknek megfelelő technikai és taktikai elemeket;

Ismeri az alapvető önvédelmi szabályokat, a leggyakoribb vészhelyzetek elkerülésének, a menekülés, a segítségkérés módjainak és lehetőségeinek ismereteit. Törekszik az önfegyelemre és az önszabályozásra. Szervezet edzettségét növeli. Az egészséges életmód iránti igényét erősíti. A testneveléssel és a sporttal kapcsolatos pozitív beállítódását erősíti.

Osztályfőnöki:

Iskolai konfliktusok rendszerszerű megoldása, az iskolai követelmények szerinti normatartás